

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1995

26 SEPTEMBER 1995

MEDEDELING

van de

VLAAMSE REGERING

**betreffende de economische en sociale situatie
van Vlaanderen en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1996**

Mijnheer de Voorzitter,

COLLEGA'S,

de mensen in Vlaanderen maken zich zorgen. Jong en oud worden dagelijks geconfronteerd met turbulente veranderingen in de wereld waarin zij leven. Zij zijn zich bewust van hun huidige welvaart, maar zij zijn bang voor de maatschappij waarin hun kinderen morgen terecht zullen komen. Zij vragen zich af hoe zij de welvaart die zij - door hun toedoen - verworven hebben, in de komende jaren kunnen handhaven. Zij willen groeien. Zij verwachten vooruitgang. Zij vragen van de overheid concrete maatregelen die helpen de kwaliteit van het leven te verbeteren.

Parlement en regering moeten daarom al het mogelijke doen om de mensen het vertrouwen te geven waarop zij recht hebben - vertrouwen in zichzelf en vertrouwen in de toekomst.

In Vlaanderen zijn bijna 235.000 mensen uitkeringsgerechtigd volledig werkloos. Dat is een werkloosheidsgraad van 8,7 percent, lager dan in andere regio's, lager dan het Europese gemiddelde, maar onaanvaardbaar hoog.

De relatief minder ongunstige situatie van de werkloosheid in Vlaanderen overtuigt ons ervan dat wij wel over troeven beschikken, dat we geen afwachtende houding moeten aannemen. Integendeel, dat we zelf weerwerk moeten bieden tegen de opnieuw stijgende werkloosheid. We hebben geen redenen om in een verlamd pessimisme te vervallen.

In Vlaanderen wordt de stijgende werkloosheid immers niet veroorzaakt door een algemene terugval van de werkgelegenheid. Uiteraard gaan er elk jaar jobs verloren in bepaalde bedrijven en sectoren, maar tegelijkertijd komen er banen bij in nieuwe of groeiende ondernemingen. Per saldo en dat is al vele jaren zo, komen er meer jobs bij dan er verloren gaan. Vlaanderen kent met andere woorden een netto-groei van de werkgelegenheid. De feiten liegen er niet om. Vandaag zijn er in Vlaanderen ongeveer 275.000 voltijdse en deeltijdse banen meer dan tien jaar geleden waarvan 200.000 in privé-ondernemingen.

Maar het is ook een feit dat meer werkgelegenheid niet gelijk staat met minder werklozen. De netto-groei van de werkgelegenheid in Vlaanderen volstaat niet altijd om alle nieuwkomers op de arbeidsmarkt aan een job te helpen en nog minder om de bestaande werkloosheid terug te dringen. Bovendien dreigt nog steeds het gevaar van een verregaande dualisering van de samenleving, waarbij een alsmaar groeiende groep van structureel kansarmen geen uitzicht meer heeft op een baan en daardoor niet kan genieten van de verworven welvaart en niet meer in de maatschappij geïntegreerd geraakt.

Wanneer onze ondernemingen beter presteren en daardoor zelf groeien, kunnen ze meer investeren en daardoor het behoud of de uitbreiding van het aantal jobs garanderen.

De prestaties van onze ondernemingen komen tot stand in een zeer open en exportgerichte economie.

Ze zijn afhankelijk van conjuncturele schommelingen en structurele veranderingen op wereldschaal, maar ook hun eigen dynamiek en groeivermogen.

Nadat we in 1993 uit een diep economisch dal waren gekomen, kenden we in 1994 en in de eerste helft van 1995 wereldwijd een forse economische groei. In de tweede helft van dit jaar en in 1996 zal het groeiritme opnieuw wat trager zijn. De internationale vraag naar goederen en diensten zal toenemen, maar minder snel dan in de voorbije periode. Het is aan onze exporterende KMO's en grote ondernemingen om een zo groot mogelijk aandeel van de nieuwe markten zien te veroveren. (Zie synoptische tabel als bijlage 1).

Vlaanderen blijft een aantrekkelijke investeringsregio. De sterke toename van een aantal nieuwe buitenlandse investeerders in Vlaanderen sinds 1994 geeft een duidelijk signaal dat Vlaanderen als investeringsregio nog opportuniteiten biedt.

Recente OESO-gegevens vestigen opnieuw de aandacht op "technologische vernieuwing" als de motor van export-bedrijven. Nieuwe producten of diensten op stapel zetten, nieuwe procedés invoeren, nieuwe markten aanboren: het zijn allemaal initiatieven die van de ondernemer moeten komen. De overheid heeft hier vooral een ondersteunende en stimulerende opdracht.

Om de uitdagingen van deze tijd aan te kunnen, doen we een appèl op iedereen in Vlaanderen. Alleen door gezamenlijk - werkgevers, werknemers en zelfstandigen, gezinnen, bedrijven en overheid - onze verantwoordelijkheid op te nemen, kunnen we Vlaanderen een betere toekomst waarborgen.

Uiteraard wordt er ook terecht een appèl gedaan op de Vlaamse overheid. De mensen verwachten van ons een doelgericht én krachtig overheidsoptreden. De begroting van 1996 is het kwantitatieve en kwalitatieve antwoord op dit appèl. Enkele maanden geleden hebben we in de regeringsverklaring de grote krachtlijnen van onze antwoorden aan u voorgesteld. Nadat we uw vertrouwen gekregen hebben, zijn we onmiddellijk aan het werk gegaan om voor elke werkelijk belangrijke uitdaging een passend antwoord en de nodige middelen te vinden.

De begroting 1996 is binnen de grenzen van een gezond budgettair beleid ontworpen. We slagen erin het begrotingstekort tot 0,7 percent van ons bruto geografisch produkt te beperken. Op het einde van vorig jaar bedroeg de Vlaamse overheidsschuld ongeveer 6,8 percent van het geografisch produkt.

Beide resultaten steken gunstig af tegen de Maastrichtnormen en dit vanzelfsprekend binnen de grenzen van de financieringsregeling voor gemeenschappen en gewesten. Maastricht stelt 3 percent begrotingstekort en 60 percent overheidsschuld voorop als norm. Met het huidige begrotingstekort, een beheersbare schuldenlast en een behoedzame financiële politiek kan geen schuldenberg of rentesneeuwbal in Vlaanderen ontstaan. Mocht Vlaanderen aan het toelatingsexamen voor de EMU deelnemen, dan zou het daarin met grote

onderscheiding slagen. Vlaanderen bewijst dat het volwassen kan omspringen met financiële verantwoordelijkheid. De strikte toepassing van de meesnorm zal ertoe leiden dat de Vlaamse begroting vanaf 1998 in evenwicht is. Dit nul-deficit moet geruststellend werken inzake de verdere overdracht van nieuwe bevoegdheden.

De resultaten van de Vlaamse begroting zijn in grote lijnen de volgende:

De Vlaamse inkomsten voor 1996 bedragen 506,9 miljard frank. De uitgaven belopen 534,7 miljard frank. Het begrotingstekort wordt beperkt tot 27,8 miljard frank.

De evolutie van de middelen geeft volgend beeld. Gedeelde en samengevoegde belastingen brengen 448,2 miljard frank op. De gewestbelastingen 29,9 miljard frank. Kijk- en luistergeld 15,6 miljard frank. Voor het overige zijn er nog niet-fiscale ontvangsten ten belope van 5,9 miljard frank en transfersen van de federale overheid ten belope van 7,3 miljard frank.

Respect voor de begrotingsnormen belet ons niet om kredieten te voorzien om volgend jaar al te werken aan de prioritaire doelstellingen uit het Vlaamse regeerakkoord. Het is vooral door juiste keuzes te maken en verstandig te besparen dat we de beschikbare middelen herverdelen rekening houdend met de noodzakelijke prioriteiten (zie afzonderlijke begrotingsnota : “Vlaanderen groeit”).

Laten we samen de grote prioriteiten in de ontwerp-begroting 1996 overlopen.

Eerste prioriteit:

DUURZAAM GROEIVERMOGEN EN WERKGELEGENHEID VOOR VLAANDEREN

Het economisch beleid heeft als doel die activiteiten in Vlaanderen te bevorderen die een hoog welvaartsniveau garanderen en waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag kunnen. Een gezonde Vlaamse economie met toekomst bestaat uit en steunt op een diversiteit van ondernemingen en sectoren: Vlaamse en buitenlandse ondernemingen, KMO's en multinationale ondernemingen, hoogtechnologische en meer “traditionele” sectoren, startende en groeiende bedrijven.

Deze algemene doelstelling vertaalt zich in verscheidene concrete uitdagingen namelijk :

- het laten ontkiemen van nieuwe projecten en activiteiten inzake bijvoorbeeld multimedia en milieu ;
- het stimuleren van de innovatie in bestaande ondernemingen ;
- het aanmoedigen van starters in de ondernemingswereld aanmoedigen ;
- het aantrekken van buitenlandse investeerders;

- het ontwikkelen van lokale beslissingscentra onder meer door de bevordering van de door-groei van KMO's.

Het economische beleid beschikt over verschillende instrumenten en hefboomen om deze uitdagingen te realiseren. Bij het zoeken naar nieuwe oplossingen moet de klemtoon liggen op vernieuwing en aanpassing. Welvaart en werkgelegenheid in een economie kunnen immers maar worden gevrijwaard op voorwaarde dat de economie zich niet alleen flexibel kan aanpassen aan snel wisselende omstandigheden, maar zich bovendien voortdurend vernieuwt en een centrale plaats geeft aan kennis- en kunde-intensieve activiteiten. Daarom moeten wij vorm geven aan een vernieuwingsproject: “Vlaanderen, ondernemend land”.

De Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners hebben onlangs overeenstemming bereikt over zeven doelstellingen:

1. meer en beter wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling en betere technologie-verspreiding;
2. meer en meer efficiënte inspanningen inzake permanente vorming en kennisweerbaarheid;
3. een versterkt vermogensdraagvlak van de bedrijven
4. een adequate economische basisinfrastructuur
5. werkgelegenheid door een versterkte concurrentiekracht; voor exportgevoelige bedrijven en betere mogelijkheden voor arbeidsintensieve ondernemingen;
6. nieuwe werkgelegenheid uitlokken die beantwoordt aan de beleidsprioriteiten van de Vlaamse regering of aan de behoeften inzake profit- en social-profitdienstverlening;
7. werk delen en verdelen.

Tegen half december wordt het werkgelegenheids-overleg afgerond en vanaf dan zullen de afgesproken maatregelen worden uitgevoerd. Voor de specifieke tewerkstellings- en arbeidsverdelende maatregelen is in de begroting 3 miljard frank voorzien.

De Vlaamse regering zal, zoals in het Vlaamse regeerakkoord aangekondigd, een dialoog aangaan met de federale regering over alle kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van het concurrentievermogen.

Alleen mits een met de federale regering overlegde en gezamenlijke inspanning, ieder vanuit zijn bevoegdheden, komt de halvering van de werkloosheid op middellange termijn binnen ons bereik.

Nieuwe kennis, nieuwe technologie, nieuwe producten

Met 34,8 miljard frank voor Onderzoek en Ontwikkeling op de begroting '96 - wat neerkomt op een extra injectie van 2 miljard - wordt opnieuw een krachtige vernieuwingsimpuls gegeven aan wetenschappelijk onderzoek en technologie.

Deze extra middelen gaan niet alleen naar het basisonderzoek aan onze universiteiten maar eveneens naar gemengde onderzoeksinstellingen en naar het bedrijfsleven. Er wordt ook gewaakt over het doorstromen van kennis naar de KMO's. Er wordt eveneens geïnvesteerd in bijkomend onderzoek in de humane wetenschappen, landbouw en toerisme. Aldus komen wij geleidelijk aan dichter bij de OESO-norm die stelt dat overheid 1% van het bruto binnenlands produkt moet besteden aan Onderzoek en Ontwikkeling.

In Vlaanderen volgen steeds meer jongeren hoger onderwijs. Meer onderzoeksgelden betekent voor een deel van hen nieuwe perspectieven als onderzoeker. Voor anderen kan het betekenen dat zij op basis van hun onderzoek de stap zetten naar het ondernemerschap.

Meer en meer nieuwe industrielanden assimileren courante technologieën en beconcurreren ons op basis van lage loonkosten. Meer dan vroeger moeten wij daarom voorop blijven lopen om onze positie te kunnen handhaven. Wij moeten bouwen op kennis die permanent kan worden omgezet naar economisch verantwoorde en maatschappelijk relevante toepassingen.

In hetzelfde perspectief moet trouwens de beleidskeuze van de Vlaamse regering voor permanente vorming worden gezien. Hiervoor is op dit ogenblik een beperkt aanzetkrediet voorzien om de opmaak van een deskundig onderbouwde strategie mogelijk te maken. Tegelijk wordt een horizontale begroting permanente vorming opgemaakt.

Toegankelijkheid blijven verbeteren

Naast de kennis en de mensen is de uitstekende maritieme ligging van Vlaanderen in het West-europese kerngebied een cruciale economische troef. Een eigentijdse en goed onderhouden economische basisinfrastructuur is absoluut noodzakelijk om deze troef ten volle uit te spelen. Daarenboven zal de aansluiting op de informatiemaatschappij met alle middelen worden bevorderd. Met de operatie Telenet Vlaanderen wil Vlaanderen deze uitbouw mee helpen realiseren en aldus ook groeiperspectieven bieden voor nieuwe multimediale initiatieven.

De havens in Vlaanderen, vormen aantrekkelijke toegangspoorten naar Europa en moeten het speerpunt blijven van onze economische ontwikkeling. Voor de verdieping van de Westerschelde wordt in uitvoering van de internationale waterverdragen, in 1996 2,7 miljard frank voorzien. Deze investering van uitzonderlijk belang zal geen afbreuk doen aan andere prioritaire haveninvesteringen in Antwerpen, Zeebrugge, Gent en Oostende.

In deze belangrijke materie is een nieuwe aanpak geboden en moet de onderlinge naijver tussen de havenbesturen die aan de middeleeuwen doet denken, plaats ruimen voor een grotere onderlinge complementariteit. In elk geval zal het algemeen belang voor Vlaanderen voorop staan. De Vlaamse

regering vraagt zich dan ook af of de tijd niet is gekomen om naar één Zeehavenschap voor Vlaanderen te streven.

Ook in het luchthavenbeleid worden duidelijke beleidsklemtonen gelegd. We zien af van de aanleg van een nieuwe startbaan in Deurne en de mogelijkheid van privatisering wordt onderzocht. Op die wijze kan de luchthaven van Oostende worden uitgebouwd, met sterk verminderde hinder voor de omwonenden.

Tweede prioriteit: EEN KWALITEITSVOL BESTUUR IN VLAANDEREN

Een kwaliteitsvol bestuur in Vlaanderen bevorderen, begint bij de Vlaamse regering door het vastleggen van duidelijke prioriteiten. Het maken van verantwoorde maatschappelijke keuzes is geen budgettaire aangelegenheid. De budgettaire consequenties zijn het gevolg van inhoudelijke keuzes.

Zowel de eigen bevoegdheden als de complexiteit van de gestelde maatschappelijke problemen, vergen een geïntegreerde of integrale benadering. Bij de opmaak van de begroting '96 hebben we deze beleidsvisie reeds effectief toegepast. Naast de specifieke bevoegdheden van elke minister hebben we vooral oog voor "samenhangende bevoegdheidsdomeinen", waarbij verschillende ministers en in een aantal gevallen de hele regering betrokken is. Goede voorbeelden in dit verband zijn het stedelijke vernieuwingsbeleid, het gelijke-kansenbeleid en natuurlijk het werkgelegenheidsbeleid.

Ook het beleid ten aanzien van de Vlaamse Rand en ten aanzien van Brussel, hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap, moet vanuit deze invalshoek benaderd worden.

Voor beide gebieden zullen, na ruggespraak met de direct betrokken instanties, strategische actieprogramma's worden uitgewerkt. In het kader van de versterking van de Vlaamse Rand zal ten volle gebruik worden gemaakt van het nieuwe instrument dat de provincie Vlaams-Brabant is. Openheid en respect voor eigenheid moeten in dit gebied kunnen samengaan.

Om een dynamische Vlaamse aanwezigheidsstrategie in Brussel uit te bouwen is het belangrijk dat alle Vlaamse overheidsdiensten die met Brussel in aanraking komen elkaar regelmatig informeren over de wederzijdse initiatieven en elkaar op de hoogte houden over de evolutie van de situatie op hun bevoegdheidsdomein.

Tegen 31 december 1995 zal een Gemengde Ambtelijke Commissie een krachtlijneninventaris op papier zetten voor Brussel. In 1996 zal die inventaris worden omgezet in een volledig uitgewerkt actieplan, waarvan de uitvoering op de voet zal gevolgd worden. Jaarlijks zal dit plan geëvalueerd en bijgestuurd worden.

Met het oog op het systematisch verbeteren van de dienstverlening aan de bevolking, met beheersing van de kosten, moeten de veranderingsprocessen

binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap onverminderd worden verdergezet. Er moeten tastbare resultaten geboekt worden.

Meer dan 30 pararegionale, paracommunautaire, wetenschappelijke en andere instellingen, de zogenaamde Vlaamse Openbare Instellingen (VOI) staan in voor een specifieke dienstverlening, denken we maar aan, Kind en Gezin, de Lijn, BLOSO, VDBH, VDAB en andere.

In de loop van 1996 zal een Raamnota worden uitgewerkt waarin op een coherente en systematische wijze opdrachten en structuren onderling worden afgestemd. Welk soort van taken (beleidsvormend dan wel beleidsuitvoerend) horen thuis in het ministerie en welke gespecialiseerde activiteiten horen thuis in specifieke werkmaatschappijen met onderscheid naar gelang het om exploitatie, commerciële of administratieve activiteiten gaat ?

De beoogde effectiviteit van het overheidsoptreden zal hierbij als toetssteen worden gebruikt. Op alle vlakken zal een grotere resultaatgerichtheid worden nagestreefd.

Dit aanpassen van de structuren en het bekomen van een betere dienstverlening in de Vlaamse openbare instellingen vergt het doortrekken van de veranderingsprocessen, die in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zijn geïntroduceerd, naar alle VOI. Er moet een reconversie - dit zowel van de structuur van de instellingen als van de "bedrijfscultuur" - plaatsvinden.

Binnen dit breder denkschema zal uitvoering worden gegeven aan een nieuw kaderdecreet met betrekking tot het vastleggen van uniforme toezichtsregels.

Elke minister zal zelf oordelen over de urgentiegraad om een audit door te voeren bij de VOI's die onder haar of zijn bevoegdheid vallen.

Bij de BRTN is nu reeds een audit in uitvoering die uitsluitend moet geven over de beslissingsstructuur van de openbare omroep. Hierbij moet men in de eerste plaats rekening houden met kerntaken die een openbare omroep moet vervullen en met de kenmerken van het medialandschap. In afwachting van de resultaten van deze audit en van de beslissingen die eruit zullen voortvloeien, wordt de dotatie van de BRTN behouden.

De Vlaamse regering zal dan ook zo vlug mogelijk een ontwerp van decreet bij het Vlaams Parlement neerleggen. Daarin zal het statuut, de organisatiestructuur en de opdrachten van de BRTN worden bepaald. Bij het opstellen van dit decreet zal de Vlaamse regering zich steunen op intern en extern onderzoek.

De beste vorm van communicatie is zeker die van de resultaten zelf. De bevolking merkt dat de dienstverlening verbetert, maar hoe weet de bevolking in Vlaanderen dat deze dienstverlening afkomstig is van de Vlaamse overheid? Hoe de nieuwe Vlaamse volksvertegenwoordiging beoordelen als ze niet weet waarmee het Vlaamse parlement bezig is ?

De Vlaamse regering heeft in het kader van de steun aan de geschreven pers en de advertentiecampagnes die daarvan deel uitmaken, een wetenschappelijk effectiviteitsonderzoek opgestart. Uit dit onderzoek is gebleken dat de kennis over de Vlaamse overheid zeer beperkt is, hoewel de houding tegenover diezelfde overheid eerder positief is.

Een communicatiebeleid is dan ook meer dan ooit verantwoord. De kennis van onze instellingen zal ook van onderuit en van kleinsaf aan opgebouwd moeten worden. Samen met het departement Onderwijs zullen wij vorm geven aan een passende initiatie waarbij eigentijdse multimediale technieken kunnen worden gebruikt.

Zowel vanuit een betere dienstverlening als vanuit een betere communicatie dient het beleid van de Vlaamse Administratieve Centra als Huis van de Vlaamse Gemeenschap worden verdergezet. De concentratie van de buitendiensten in de provinciehoofdplaats in een eigen Vlaams Administratief Centrum (VAC) verhoogt de toegankelijkheid van de Vlaamse administratie. De Vlaming kan namelijk steeds terecht in hetzelfde gebouw in zijn provinciehoofdplaats waar dan terzelve tijd de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap wordt beklemtoond. De Vlaamse begroting voor 1996 voorziet dan ook terecht 600 miljoen frank voor deze VAC's.

Derde prioriteit: DE STEDELIJKE VERNIEUWING IN VLAANDEREN

De stedelijke leefomgeving in ere herstellen kan slechts door op vele domeinen gelijktijdig en samenhangend maatregelen te nemen. Op die manier zijn gezinszorg, samenlevingsopbouw, werkgelegenheid, huisvesting, ruimtelijke ordening, milieu, mobiliteit, onderwijs en opleiding, gezondheid, welzijn, economie en cultuur betrokken bij het stedelijk vernieuwingsbeleid.

Zo is in de begroting 1996 300 miljoen frank voorzien voor het afsluiten van een eerste reeks mobiliteitsconvenanten met een vijftal stedelijke centra. In deze convenanten worden afspraken vastgelegd om op een gecoördineerde manier de centra verkeersarm te maken ten voordele van het openbaar vervoer en de zwakke weggebruiker.

Een ander voorbeeld is het speciaal programma voor vernieuwbouw en wijkrenovatie in de stads- en dorpskernen dat zal worden opgestart. Dit programma zal ondermeer worden gefinancierd met de middelen die de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij beheert. Het programma moet een maximaal gunstig effect hebben op de verbetering van verkrotte buurten. Om ook particuliere eigenaars tot vernieuwbouw aan te zetten zullen de premies worden geheroriënteerd. Het accent zal hierbij meer dan vroeger op het verbeteren van de woningkwaliteit liggen.

Bovendien worden ook specifieke acties voorzien via het Sociaal Impulsfonds, dat bij decreet wordt

opgericht naast het Gemeentefonds en het Investeringsfonds. Het heeft tot doel ons acties te financieren die gericht zijn op het stedelijk herstel en de verbetering van de leefkwaliteit van de achtergestelde buurten. Hiervoor wordt in de begroting 1996 bijkomend 0,5 miljard ingeschreven. Naargelang het stedelijke beleid verder vorm krijgt en wordt verdiept, zal de Vlaamse regering jaarlijks de daarmee samenhangende bedragen vastleggen.

Deze doelstellingen kunnen slechts succesvol worden aangepakt in samenwerking en samen-verantwoordelijkheid tussen het Vlaamse niveau en de lokale besturen. Het is inderdaad aan de basis dat de behoeften het best kunnen worden ingeschat, juistere beleidskeuzes kunnen worden gemaakt en waar de drempel voor de bevolking het laagst is.

Elke gemeente zal een gewaarborgd aandeel hebben in het Sociaal Impulsfonds. Daarnaast zal een niet-lineair gedeelte afhankelijk worden gesteld van het bereiken van vooraf overeengekomen resultaten. Er wordt dus afgestapt van de klassieke projectcontrole. Op deze manier geven we een eerste aanvulling aan het pact van de Vlaamse regering met de gemeenten in Vlaanderen.

Vierde prioriteit: MILIEUBELEID IN VLAANDEREN

De krijtlijnen voor een nieuw dynamisch milieubeleid zijn uitgetekend in het MINA-plan 2000. In de periode 1990-1995 zijn een aantal concrete voorstellen uitgewerkt in diverse sectoren. Ook werd heel wat wetgevend werk verricht, waardoor het beleid een juridische onderbouw kreeg.

Nu is de periode aangebroken om volop resultaten op het terrein te boeken. Daarvoor is een dynamische en creatieve aanpak nodig. Meer dan ooit moeten de verschillende actoren - burgers, bedrijven, landbouwers en beleid - samen inspanningen leveren om de leefmilieusituatie in Vlaanderen te verbeteren.

Op woensdag 13 september jl. nam de Vlaamse regering een stap naar de uitvoering van het mestactieplan. Er werd verder gebouwd op de werkzaamheden van de vorige Vlaamse regering die reeds sinds 1993 over het mestactieplan onderhandelde. In een constructief overleg met alle betrokkenen werd het nieuwe mestactieplan conform het Vlaams regeerakkoord opgesteld. Cruciaal element in het hele opzet blijft het gezinsbedrijf. Voor de uitvoering van het mestactieplan wordt ruim 1 miljard voorzien.

De aanpak van de problemen in de milieusector heeft ongetwijfeld een versnelling nodig. Dat vraagt bijkomende inspanningen van ieder van de doelgroepen. Zo zal eenieder die vervuilt, de komende jaren iets meer moeten betalen om de milieuschade te neutraliseren. De milieuheffing heeft een preventief en regulerend effect en bevordert goed milieugedrag. Concreet gaan de heffingen in de sector afvalwater omhoog en worden deze op het storten van afval opgetrokken. De

opbrengsten hiervan worden geraamd op 3 miljard frank.

Inzake waterzuivering doet zich een ontwikkeling met twee snelheden voor. Overal in Vlaanderen worden door de N.V. Aquafin aan een hoog tempo waterzuiveringsstations gebouwd en collectoren aangelegd. De noodzakelijke, toeleverende gemeentelijke rioleringen volgen op een langzamer ritme. Zonder betere afstemming van de onderscheiden investeringsprogramma's zal de volledige afwerking nog dertig jaar duren. Alleen een versnelde investering in gemeentelijke riolering kan deze termijn doen inkorten.

Met de uitwerking van het decreet op het natuurbehoud en natuurlijk milieu zal een positief en actief natuurbeleid worden ingezet. Het doel daarvan is het behoud, herstel en ontwikkeling van duurzame natuur voor de toekomst. Dit zal gebeuren in overleg met de verschillende doelgroepen en open-ruimtegebruikers.

De voorbereidende werkzaamheden in verband met de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zullen verder worden afgerond na de discussies in de verschillende adviesraden. Dit ruimtelijk structuurplan zal een decretale basis krijgen bij voorkeur via een apart decreet op de ruimtelijke planning.

Vijfde prioriteit: LEVEN EN SAMENLEVEN IN VLAANDEREN

Snelle veranderingen in de samenleving vergen van mensen een grote weerbaarheid. Onderwijs en cultuur moeten de basis leggen om de tocht doorheen de kennis- en informatiemaatschappij te maken, het geheel gedragen door ethische en culturele waarden. De Vlaamse overheid heeft hierin een bijzondere rol te vervullen en draagt een grote verantwoordelijkheid. Onderwijs vormt op de begroting dan ook de belangrijkste uitgavenpost.

Hier geldt : "Onderwijs kost nooit te veel, maar moet niettemin betaalbaar blijven." Voert de Vlaamse regering in 1996 geen besparingen door, dan wil zij toch maatregelen treffen om de uitgaven beheersbaar te houden en via schaalvergroting en professionalisering van het management meer autonomie te verlenen die dan ongetwijfeld ook ten goede zal komen aan de kwaliteit van het onderwijs.

De Vlaamse regering zal prioriteit geven aan het afwerken van het decreet met betrekking tot het basisonderwijs. Hier zal resoluut de lijn worden doorgetrokken van meer autonomie voor de scholen. Aan het Vlaams parlement zal worden gevraagd een vorm van enveloppefinanciering goed te keuren.

Aan het Vlaams parlement zal in de komende maanden een ontwerp-decreet worden voorgelegd met betrekking tot de lerarenopleiding en de navorming. Voor de navorming is het belangrijk te weten dat meer dan vroeger vooral de schoolteams

vanuit de eigen behoeften deze programma's zullen bepalen. Progressief zal voor de navorming ook in meer middelen worden voorzien.

In het regeerakkoord wordt terecht aandacht besteed aan de autonomie en de responsabilisering van de scholen. Dit impliceert efficiënte en effectieve inspraak en betrokkenheid van de sociologische omgeving. Een inspraakcultuur zal verder moeten groeien. Aan het Vlaams parlement zal in de loop van 1996 een ontwerp van decreet voor het ouderverenigingswerk worden voorgelegd.

Het regeerakkoord schetst ook de grote lijnen van de hervormingen die zich opdringen in het secundair onderwijs. Het is duidelijk dat de vermindering van het aantal studierichtingen, de zorgvuldige afweging van het studie-aanbod, de schaalvergroting en de enveloppefinanciering, ingrepen zijn die met grote zorg moeten worden begeleid.

Onderwijs en cultuur maken weerbare mensen. Toch zijn er situaties die niet op eigen krachten kunnen worden opgelost. Een solidaire maatschappij vergt eveneens aandacht voor gezinnen en bijzondere doelgroepen. Een specifiek beleid voor kansarmen en minderheden zal worden ontwikkeld. Het gemeenschappelijk doel is het wegwerken van de achterstanden en beperkingen die voortvloeien uit discriminerende opvattingen inzake nationaliteit, geslacht, huidskleur, seksuele geaardheid, fysieke en mentale handicaps, enzovoort. Dit betekent meteen dat de initiatieven die in dit kader zullen worden genomen geïntegreerd zullen zijn in de andere beleidsterreinen.

Bijzondere aandacht zal worden besteed aan het gelijke kansenbeleid voor vrouwen. Het grondbeginsel dat iedereen gelijk is voor de wet heeft er nog steeds niet voor gezorgd dat vrouwen op een evenwaardige manier kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Het beginsel van gelijke behandeling van vrouwen en mannen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces beroepsopleiding, promotiekansen en arbeidsvoorwaarden is zeer belangrijk. Ook aan de beeldvorming in de media zal worden gewerkt.

Aan de thuiszorg zal verder steun worden gegeven en de voorzieningen zal worden verfijnd en afgestemd op de diverse noden.

In 1996 zal het aantal uren gezins- en bejaardenhulp worden uitgebreid. Om tegemoet te komen aan de stijgende vraag, worden aan de thuiszorg 200 voltijdse jobs toegevoegd. Schaalvergroting en technologie maken het nodig om de ziekenhuisinfrastructuur versneld af te werken. Daarvoor is in een half miljard voorzien bovenop de 3,4 miljard die de Vlaamse overheid reeds besteedt aan de bouw van ziekenhuizen. Om het hoofd te bieden aan het drugprobleem, dat afbreuk doet aan de leefkwaliteit van vooral jonge mensen, worden de inspanningen voor drugpreventie en -behandeling met 46,5 miljoen opgevoerd. Op het sociaal-cultureel vlak wordt een kredietverhoging van 150 miljoen vooropgesteld met het oog op de uitvoering

van het nieuwe decreet voor de verenigingen in het volksoontwikkelingswerk.

Door een actief beleid inzake huisvesting, tewerkstelling, onderwijs en vorming, cultuur en sport zal de emancipatie en integratie van migranten worden bevorderd. Uiteindelijk zal de multiculturele samenleving voor ons een reële verrijking worden.

Ik heb samen met u de belangrijkste beleidsacties voor 1996 overlopen. Voor heel wat acties is samenwerking of taakverdeling met andere overheden noodzakelijk. In het Vlaams regeerakkoord staat echter ook duidelijk dat beleidstaken en middelen van de ene overheid naar de andere moeten kunnen verschuiven, wanneer daardoor een meer samenhangend, beter bestuur mogelijk wordt.

Na de laatste staatshervorming was er duidelijk nood aan een tussentijdse evaluatie. Daarom werd opdracht gegeven aan de administratie om vanuit haar ervaring met de huidige bevoegdheidsverdeling de vorming van meer homogene bevoegdheidspakketten te onderzoeken en na te gaan waar een overdracht van aansluitende bevoegdheden zich opdringt of de betrokkenheid van Gemeenschappen en Gewesten groter moet worden.

De Vlaamse regering werkt aan een nota voor de commissie voor de Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften. Zij wenst het parlement uit te nodigen om samen na te gaan hoe op het vlak van de staatshervorming verder vooruitgang kan worden geboekt en de komende dialoog kan worden voorbereid.

In de nota van de Vlaamse regering zullen in elk geval volgende punten aan bod komen:

1. de basiswetgeving Provincies en Gemeenten ;
2. gezinsbeleid en gezondheidszorg ;
3. werkgelegenheidsbeleid ;
4. wetenschapsbeleid ;
5. buitenlandse handel ;
6. telecommunicatiebeleid ;
7. verkeersbeleid ;
8. financiering en fiscale autonomie.

Intussen zullen en wensen wij inhoud te geven aan de nieuwe staatsstructuur. Wij zullen Vlaanderen helpen resoluut op te komen voor zichzelf. Wij moeten opvallen door de Vlaamse belangen centraal te stellen, door binnen Vlaanderen een samenleving uit te bouwen die beantwoordt aan de noden, de verlangens, de behoeften en de verzuchtingen van de Vlaamse bevolking. In het optreden van de verschillende overheden moet de Vlaamse overheid een creatief verrijkende inbreng hebben.

De Vlaamse regering heeft haar begrotingswerk voltooid. De Vlaamse ontwerpbegroting voor 1996 is de cijfermatige en zakelijke vertaling van de krachtlijnen die in het Vlaams regeerakkoord werden uitgetekend. Net als in het regeerakkoord worden in deze ontwerp-begroting duidelijke

accenten gelegd op vijf grote uitdagingen. Op elk terrein heeft Vlaanderen troeven. Wij hebben onze ligging, en onze mensen. Laten wij die troeven ten volle uitspelen. Laten wij werken aan een open Vlaanderen dat sterk staat in Europa en herkenbaar is in de wereld.

Brussel, 26 september 1995.

BLANCO

BIJLAGE

	Periode	Groeipercents / Evolutie	
		Vlaanderen	België
Reële economische groei (Bron : INR) Groeiverwachtingen	1993 1994 1995 1996		-1,6 % 2,2 %
Inflatie Index van de consumptieprijzen (Bron : NIS)	aug. '95 tov aug. '94		1,28 %
Industriële produktie (index 1985=100) (Bron : APS, seizoengezuiverd)	1994 tov 1993	2,2 %	1,9 %
Vraag Investerings (index 1985=100) (Bron : APS, seizoengezuiverd)	eerste kwart. '95 tov. laatste kwart. '94	1,2 %	0,9 %
Gezinsvraag Omzet kleinhandel (1985=100) (Bron : APS, seizoengezuiverd)	eerste kwart. '95 tov laatste kwart. '94	-0,1 %	0,1 %
Gezinsvraag Autoverkoop (Bron : Febiac)	aug. '95 tov. aug. '94 jan.-aug. '95 tov. '94		4,0 % -10,2 %
Buitenlandse vraag Buitenlandse handel, in lopende prijzen (Bron : NIS)	1994 tov 1993		9,3 %
Werkloosheid Aantal uitkeringsger. volledig werklozen, (Bron : RVA)	aug. '95 tov aug. '94 aug. '95 tov juli '95	-1,6 % 2,4 %	0,4 % 1,8 %